

Kippen Chickens

Hans L. Schippers
Piet C.M. Simons
Pieter Borst

geschiedenis, kunst, rassen
history, art, breeds

COLOFON | CREDITS

Kippen Chickens

Auteurs | Authors

Hans L. Schippers

Piet C.M. Simons

Pieter Borst

Redactie | Editing

Ton van Schie

Judith Oudkerk

Engelse inhoudsredactie | English content editing

David Bland

Nederlandse tekstcorrectie | Dutch text correction

Nicolette Scholten, Regelwerk

Engelse tekstcorrectie | English text correction

Agrolingua

Lithography | Lithography

Bert-Jan Nieuwenhuis, Pixel-It

Vormgeving | Design

Sandra Derksen

Met dank aan | Special thanks to

Ruwan Berculo

Klaas van de Hoek

Dr. ir. Koos van Middelkoop

Prof. dr. Maarten Th. Frankenhuys

Ing. Peter Holsheimer

Beelden van historische glasnegatieven | Images from historical glass negatives

Cover, 5, 6, 8/9, 10, 12, 15, 20b, 42lo, 42m, 42mr, 42rb, 42ro, 43lb, 43lmo, 43lo, 43mo, 43rb, 43rmo, 43ro, 45, 46o, 47b, 47o, 52, 53, 57, 66lb, 66lo, 66mb, 66mo, 66r, 67lb, 67lo, 67mb, 67rb, 67ro, 78o, 79, 80/81, 86, 98, 101, 104l, 109, 111, 113ro, 123, 125l, 142, 145l, 145r, 162, 166mb, 166mo, 166ro, 167lb, 167lo, 167mb, 167mo, 178, 181o, 187, 190, 191, 192o, 194, 197, 200, 202, 206, 207, 208, 210, 212, 213r, 215b, 216, 221, 224l, 225, 242b, 242lo, 242ro, 243lo, 255, 256l, 256r.

Hoofdfotoograaf | Main photographer

Hans L. Schippers: cover, 17, 19l, 19r, 22, 78b, 82, 84, 85, 88, 100o, 105, 112, 113lb, 113rb, 114, 116, 117, 120/121, 125r, 126, 129, 130, 132, 134, 137r, 141, 144b, 149l, 149r, 150, 152o, 154, 157o, 158, 163, 168, 170/171, 172, 173, 174, 176, 177b, 180, 188o, 192b, 193b, 193o, 196l, 196r, 199, 201l, 201m, 201r, 203l, 203r, 204lb, 204lo, 204mb, 204mo, 204rb, 204ro, 205l, 209l, 211b, 211o, 217, 218, 220r, 224r, 226/227, 228, 229l, 229r, 232o, 236, 237, 238, 240l, 240r, 241b, 241o, 246, 249, 250, 252, 253lb, 253rb, 254, 327, 257o.

Overige beelden | Other images

Agromix Broederij en Opfokintegratie B.V.: 36r; Atul Dhamankar: 60l; Carl Fiedler, from *Onze gevederde vrienden*, 1911: 89r, 104r, 133l, 220l, 257b; Chandrasri Narampanawa: 56; Christian Förster, from *Geïllustreerd Hoenderboek*, 1888: 74, 90, 99, 102, 122, 165; C.S.Th. Van Gink: 44, 65o, 182, 222, 223, 234, 244, 215o; *De Hoenderassen*, R. Houwink, 1909: 23; Dick Hamer: 213l; Edwin Megargee, from *The Book of Poultry*, 1926: 72, 93, 100b, 108l, 118, 124r, 140, 148, 153, 160, 198, 209r; Frits Maris: 21, 186, 188b, 189l, 189r; Girish Ketkar: 60r; Het Spelderholt: 18b, 18o, 20o, 24lb, 24lo, 25, 26b, 28lb, 28rb, 29b, 31l, 31r, 32l, 32r, 33l, 34lb, 34rb, 34ro, 35r, 36l, 37l, 38lb, 38lo, 38ro, 39, 40lb, 41l; Internet: 12, 96l, 96r; Jan Smit/Dierenbeeld-bank.nl: 70/71, 73; Joseph Wolf, from *Monograph of the Phasianidae*, 1872: 50, 55, 58, 62; Justin Rayboun: 49, 64; K. Y. Ganeshapriya/Dreamstime.com: 54; Klaas van der Hoek: 76l, 89l; Kurt Zander, from *Rassegeflügel*, c. 1915: 146l, 146r; Life on white/Dreamstime.com: 92o; Lorri Nelson: 94, 97l, 97r; MarelStork: 41r; Marinette Hoogenboom-Meijer: 77; Michael Stewart: 167ro; Mike Lane/Dreamstime.com: 128; MOBA: 35l, 40lo; N. Halkjaer, from *Skandinavisk Fjerkræ Standard*, 1927: 76r, 108r, 110b, 152b, 156; *Naeukeurige Beschrijving van de Natuur...*, 166o: 258l, 258r, 259; Nederlandse Wyandotte Club: 164; Pas Reform: 28lo, 29o, 37r; Pete Morris: 65b; Pieter Borst: 13lo, 13mo, 13rb, 13rm, 13ro, 14, 16, 26o, 27, 27b, 30, 33r, 68, 75, 92b, 110o, 124l, 133r, 137l, 139, 147, 177o, 181b, 205r, 232b, 243mb, 243rb, 253ro, 267; Pluimveemuseum (Gerard van de Bruinhorst): 24ro; Rupert Stephenson: 106, 138, 144o, 157b, 161l, 161m, 161r; Ruud Kaasenbrood: 23o, 233; Sharad Agrawal: 61; The Metropolitan Museum of Art: 166lb; Willem Hoekstra: 136l, 136r, 248l, 248r; Wilma Taks: 184/185; WPSA: 27o.

l = links|left, r = rechts|right, b = boven|top, o = onder|bottom, m = midden|middle.

Roodbont Publishers B.V.

Postbus 4103 | P.O. Box 4103

7200 BC Zutphen

The Netherlands

T +31 (0)575 54 56 88

E info@roodbont.nl | info@roodbont.com

I www.roodbont.nl | www.roodbont.com

Dr. ir. P.C.M. Simons

Postbus 31 | P.O. Box 31

7360 AA Beekbergen

The Netherlands

T +31 (0)55 533 67 64

E p.simons@poultrycentre.nl

ISBN 978-90-8740-162-7

NUR 430

© Roodbont Publishers, 2014

• Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Auteurs en uitgever hebben de inhoud van deze uitgave met grote zorgvuldigheid en naar beste weten samengesteld. Aan de inhoud van dit boek kunnen echter geen rechten worden ontleend. Mocht u een opmerking hebben over de inhoud van het boek dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

De uitgever heeft geprobeerd de rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen. Wanneer een bron onvermeld is gebleven, kunnen rechthebbenden contact opnemen met de uitgever.

Hans L. Schippers

Stichting De Hoenderhorst

Goldschmedingplantsoen 15

1185 EM Amstelveen

The Netherlands

T +31 (0)20 64 55 227

E hans.l.schippers@gmail.com

P. Borst

Velserstraat 72

2023 EE Haarlem

The Netherlands

T +31 (0)23 52 52 328

• No part of this book may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without prior permission in writing from the publisher.

The authors and publishers have made every effort to ensure the accuracy and completeness of information contained in this book. However, nothing in this book creates any legal rights or obligations. If you have any comments on the contents of this book, please contact the publishers.

Roodbont Publishers have done their utmost to identify the owners of the imagery used in this book. Should a source have remained unmentioned, please contact the publisher.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4 6
Proloog	8
Geschiedenis	10
Verenigingen, clubs, organisaties en tentoonstellingen	14
Geschiedenis van de pluimvee-industrie vanaf 1800	20
Ontwikkeling tweede helft negentiende eeuw	22
Ontwikkeling eerste helft twintigste eeuw	24
Ontwikkeling na de Tweede Wereldoorlog	32
Intermezzo: De Grieken	42
Bos- of kamhoenders	44
Bankivahoen of Rode Boshoen	50
Ceylons Boshoen of Lafayettehoen	54
Sonnerathoen of Grijze Boshoen	58
Javaans Boshoen of Vorkstaarhoen	62
Intermezzo: Religie en rituelen	66
Populaire hoenderrassen	68
Ancona	70
Andalusier	74
Araucana	78
Australorp	82
Braekel of Kempisch Hoer	86
Brahma	90
Chantecler	94
Cochin	98
Dorking	102
Faverolles	106
Indisch Vechthoen	110
Jersey Giant	114
Leghorn	118
Maleier	122
Marans	126

Content

Foreword	4 6
Prologue	8
History	10
Associations, clubs, organisations and exhibitions	14
History of the poultry industry from 1800	20
Developments in the second half of the 19th century	22
Developments in the first half of the 20th century	24
Developments after World War II	32
Intermezzo: The Greeks	42
Junglefowl	44
Red Junglefowl or Bankiva Fowl	50
Yellow or Lafayette Junglefowl	54
Grey or Sonnerat Junglefowl	58
Green or Java Junglefowl	62
Intermezzo: Religion and rituals	66
The popular breeds of domestic fowl	68
Ancona	70
Andalusian	74
Araucana	78
Australorp	82
Braekel or Campine	86
Brahma	90
Chantecler	94
Cochin	98
Dorking	102
Faverolles	106
Indian Game	110
Jersey Giant	114
Leghorn	118
Malay	122
Marans	126

Naakthalshoen	130
New Hampshire	134
Orpington	138
Oud-Engels Vechthoen	142
Plymouth Rock	146
Rhode Island Red	150
Sussex	154
Wyandotte	158
Zijdehoen	162

Intermezzo: Hanenrijders

Nederlandse kippenrassen

Assendelfts Hoer	170
Barnevelder	174
Brabanter	178
Chaams Hoer	182
Drents Hoer	186
Fries Hoer	190
Groninger Meeuw	194
Hollands Hoer	198
Hollands Kuifhoer	206
Kraaikop	210
Lakenvelder	214
Nederlands Baardkuifhoer	218
Nederlandse Uilebaard	222
Noord-Hollands Hoer	226
Schijndelaar	230
Twents Hoer	234
Welsumer	238

Intermezzo: Chinese kunst

Oorspronkelijke Nederlandse krielen

Eikenburger Kriel	246
Hollandse Kriel	250
Nederlandse Sabelpootkriel	254

Intermezzo: Oude kippenkunde

Terminologie	260 264
Over de makers	268
Speciaalclubs	270
Nuttige websites	272

Transylvanian Naked Neck or Turken	
New Hampshire	
Orpington	
Old English Game	
Plymouth Rock	
Rhode Island Red	
Sussex	
Wyandotte	
Silkie	

Intermezzo: Rooster riders

Dutch national poultry breeds

Assendelft Fowl	
Barnevelder	
Brabanter	
Chaam Fowl	
Drente Fowl	
Friesian Fowl	
Groninger Mew	
Hamburgh	
Poland	
Breda Fowl (Kraaikop)	
Lakenvelder	
Bearded Poland	
Owl-bearded Dutch	
North Holland Blue	
Schijndelaar	
Twente Fowl (Kraienkopp)	
Welsummer	

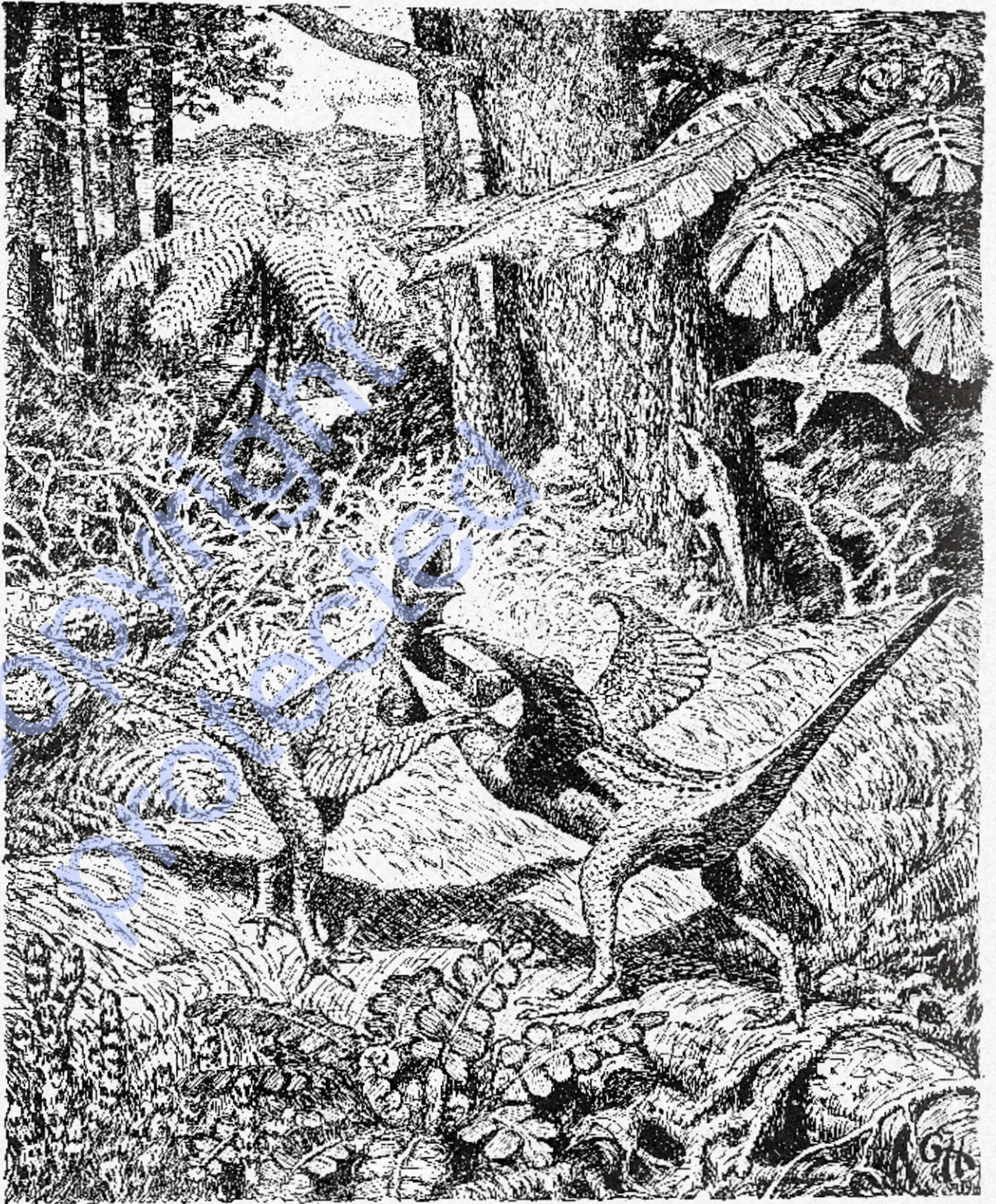
Intermezzo: Chinese art

Dutch true bantam breeds

Eikenburger	
Old Dutch Bantam	
Dutch Booted Bantam	

Intermezzo: Old poultry science

Glossary	
About the creators	
Special Breeds Clubs	
Useful websites	

- *Veronderstelde Proavis*, (afbeelding uit 1916) een voorloper van de *Archeopteryx*, de oervogel, waaruit later ook kippen zijn ontstaan.
- *Hypothetical Proavis* (drawing dates from 1916), a forerunner of the *Archaeopteryx*, the original bird, the ancestor of present-day chickens.

Geschiedenis

Kippen door de tijden heen

De voorouders van kippen, de hoenderachtigen in het algemeen, komen al heel lang voor. Volgens deskundigen bestonden ze zelfs al voor de laatste ijstijd, maar als gevolg van die ijstijd zijn ze verdwenen. Omstreeks 2.000 jaar voor Christus worden ze als wilde kippen, de bos- of kamhoenders genoemd, gesignaleerd in de omgeving van de Indusvallei (India) en in de omgeving van Mohenjo en Daro (Pakistan).

Deze hoenders werden toen al gedomesticeerd en zijn de regelrechte voorouders van onze hedendaagse kippen. Dat alle bestaande kippenrassen en hun variëteiten daaruit zijn voortgekomen is haast onvoorstelbaar. Toch is dat het geval. En weet u, er ontstaan nog steeds nieuwe rassen; dus het is een proces dat nog lang niet is voltooid en vele nieuwe mogelijkheden biedt.

Kippenrassen zijn vooral in de beginperiode van hun domesticatie per toeval ontstaan en onbewust doorgeloft. Bijvoorbeeld door selectie op gewenste eigenschappen, zoals een goede vitaliteit, smakelijk vlees, hoge eiproductie (die toen overigens nog zeer gering was), het gedrag, beter bestand zijn tegen het klimaat en niet te vergeten... het uiterlijk schoon. Hanen werden toen gewaardeerd om hun beschermende of defensieve vechteigenschappen. De dieren met de gunstigste nuteigenschappen werden vaak aangehouden, waardoor ze langzamerhand min of meer vaste 'fenotypische' eigenschappen kregen. Zo waren er al aan het begin van onze jaartelling verschillende rassen bekend, bijvoorbeeld de Fayoumi in Egypte, de Leghornachtige kippen en de Dorking in Italië, die na de Romeinse invasies haar naam pas in Groot-Brittannië kreeg.

Maar ook de oorspronkelijke Drentse en Friese hoenders stammen uit die tijd, zoals blijkt uit afgravingen van terpen in Friesland, en er bestonden toen al enkele staartloze kippen zonder een duidelijke rasnaam. Van de oeroude rassen zijn overigens nog veel voorbeelden te geven. Toen volkeren over de aarde gingen reizen, verspreidden de tot dan toe bekende lokale populaire rassen zich langzaam over de wereld. Daartoe droegen de grote volksverhuizingen, legers, zeevaart en allerlei handelsbetrekkingen in niet geringe mate bij.

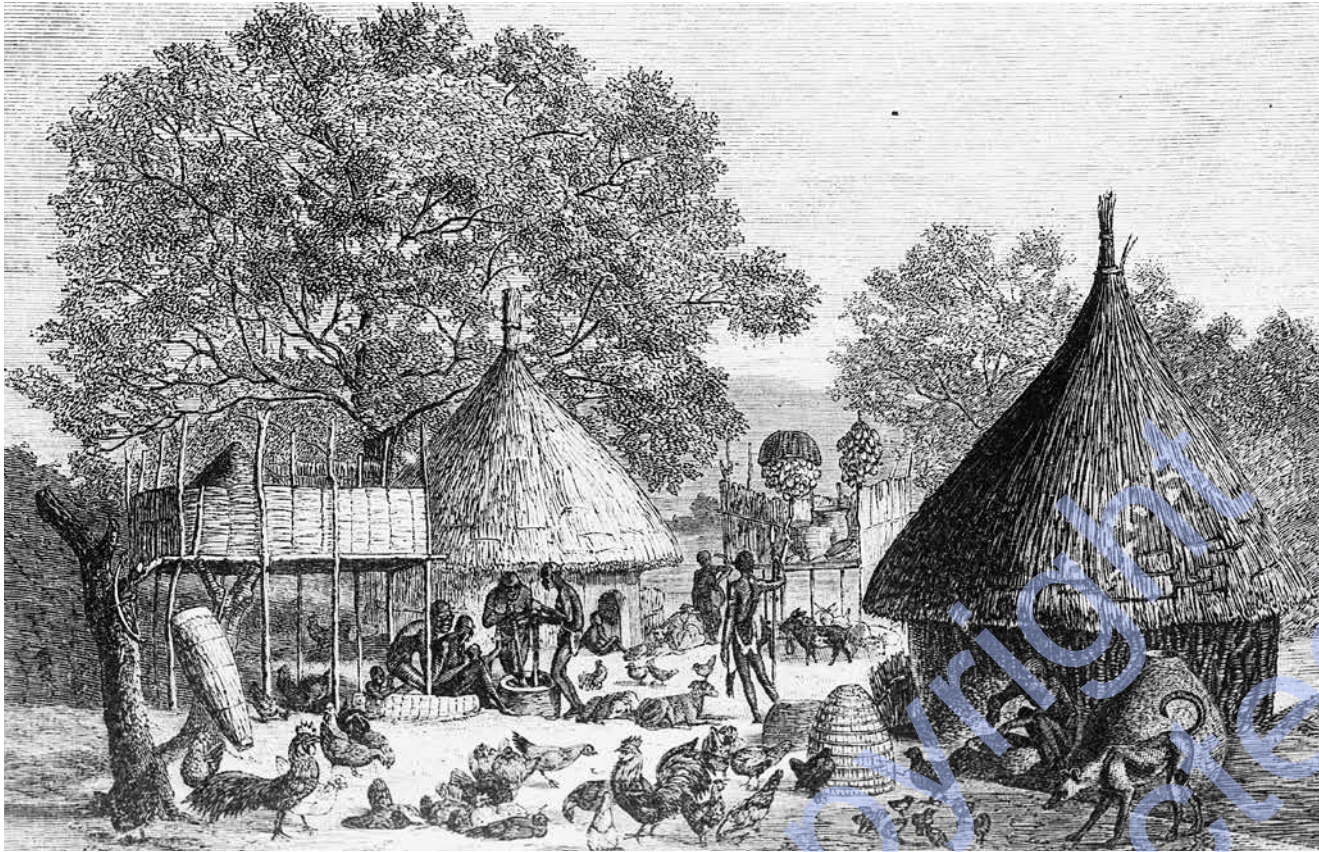
History

Chickens through the ages

The ancestors of chickens – and gallinaceous birds in general – go back a very long time. According to some experts, they date back as long ago as before the last Ice Age, during which they almost became extinct. But there are references to these Junglefowl near the Indus Valley, India and near Mohenjo and Daro, Pakistan dating back to around 2000 BC.

These ancestors of our present-day chickens were gradually domesticated, as we discover in the chapters and pages of this book. It is hard to believe that every single one of our present-day chicken breeds and their varieties have emerged from these Junglefowl, but that is the case. Some stories suggest that a wild giant chicken may have existed, although no scientific evidence for this has ever been found. And new breeds and varieties are in fact still emerging. So it is a process that is still ongoing – and one that offers that many new opportunities.

Chicken breeds, especially in the early days of domestication, developed by chance and were not bred deliberately. They were selected for desirable traits like good vitality, tasty meat, egg production (which in those days was still very low), behaviour, ability to withstand climate changes, and so on... and of course for their beautiful coloured plumage. Cocks were especially appreciated for the protection they afforded hens and for their fighting qualities. Chickens with the best utility qualities were kept for further breeding and in this way they gradually developed certain regular phenotype characteristics. Different breeds were already being identified at the beginning of our era, such as the Leghorn-like chickens from Italy, the Fayoumi in Egypt, and the Dorking, which originated in Italy and was introduced to Britain at the time of the Roman conquest. The original Friesian and Drente Fowl in the Netherlands also date back to this period, as has been proven by excavations in the province of Friesland. Tailless breeds also existed, although they were rarely described as such. There are plenty more known examples of ancient breeds. As people started to travel, popular local breeds gradually spread throughout the world. As you can imagine, the great migrations, armies, merchant shipping and all kinds of trade relations played an important role in this process.

- Djurtoef of Dinkla is de grootste etnische groep in Zuid-Sudan, en wordt ook wel woudvolk genoemd. De bevolkingsgroep leefde in het verleden in kleine agrarische nederzettingen waar kippen een belangrijke plaats innamen.
- Djurtoef or Dinkla is the largest ethnic community in South Sudan. This community used to live in small agricultural settlements in which chickens played an important role.

- Gregor Mendel (1822 - 1884), ontdekker van de erfelijkheidswetten wat ook binnen de kippenfokkerij tot grote vooruitgang heeft geleid.
- Gregor Mendel (1822 - 1884), discoverer of the laws of inheritance. These led to great advancements in chicken breeding.

Verspreiding en nieuwe rassen

Tot ongeveer de 17e eeuw ging de verspreiding over de wereld heel erg langzaam en werden kippen voornamelijk als boerderijdieren gehouden. Voor de verspreiding en het ontstaan van nieuwe kippenrassen zijn rond het midden van de 19e eeuw drie gebeurtenissen van zeer grote betekenis geweest, namelijk:

1. De ontdekking van de erfelijkheidswetten door Gregor Mendel (1822-1884), waardoor de kippenfokkerij met sprongen vooruitging en er naast veel nieuwe rassen ook nieuwe variëteiten zijn ontstaan.
2. De invoer in West-Europa van tot dan toe onbekende Aziatische kippenrassen, zoals de Brahma, Cochin, Langshan en het Indisch vechthoen.
3. De export van kippenrassen naar Amerika, waar ze verder tot zeer belangrijke nuthoenders werden ontwikkeld. De Leghorn is daar een goed voorbeeld van.

Deze gebeurtenissen zetten een echte doorbraak in beweging en gaven feitelijk de aanzet tot de vroege commerciële pluimveehouderij en alles wat daarmee te maken had. Aanvankelijk speelden de tot dan toe bekende kippenrassen daarbij nog een belangrijke rol, met name de Aziatische rassen. De nadruk kwam veel meer op productie van eieren en vlees te liggen. Na de Tweede Wereldoorlog kreeg dat ongekende vormen waarbij vleeskuikens tegenwoordig binnen zes weken gereed zijn voor consumptie, terwijl de eiproduktie van leghennen de driehonderd eieren per hen per jaar nu ruim overschrijdt.

Spread and new chicken breeds

Until the 17th century chickens were mainly kept as farm animals. The further spread and emergence of new chicken breeds were influenced by three events in the 19th century:

1. The discovery of the laws of inheritance by Gregor Mendel (1822-1884), which advanced chicken breeding in leaps and bounds and gave rise to many new breeds and varieties.
2. Imports into western Europe of previously unknown Asian poultry breeds such as the Brahma, Cochin, Langshan, Indian Game, etc.
3. Exports of chicken breeds to the USA, where they were further developed into very important utility breeds. The Leghorn and the Indian Game (Cornish) are good examples.

This was a true breakthrough which gave rise to modern commercial poultry farming and everything relating to it. At first the well-established traditional poultry breeds, particularly Mediterranean and Asian breeds, played an important role in this, but gradually the emphasis shifted to egg and meat production. Since World War II breeding has developed on an unprecedented scale, with the introduction of broilers that achieve exceptional bodyweights and are ready for consumption in just five to six weeks, and with egg production of laying hens currently reaching levels as high as 320-330 per hen per year.

• In de periode 1923 - 1929 maakte Nestlé een plaatjesalbum waarin Langshan, Brahma en Leghorn ook een prominente plaats kregen.

• From 1923 to 1929 Nestlé published a collector's album in which the Langshan, Brahma and Leghorn were given a prominent place.

Verenigingen, clubs, organisaties en tentoonstellingen

Het verbod van omstreeks 1850 om hanengevechten te houden, was aanleiding om pluimveetentoonstellingen te organiseren. Hierbij werden kippen volgens bepaalde gewenste raseigenschappen gefokt en beoordeeld. De nadruk voor de raskippenhouderij kwam meer op het uiterlijk of de sierwaarde te liggen. Soms werden daardoor de aanvankelijke productie-eigenschappen wat uit het oog verloren. Tegenwoordig wordt daar in sommige landen gelukkig weer wat meer op gelet. Raskippen die onvoldoende produceren, lopen namelijk het risico langzaam te verdwijnen.

Een van de oudste pluimveeclubs is de Sebright Club in Engeland die zich al omstreeks 1812 bezighield met keuringen van kippen op tentoonstellingen. Deze club diende als voorbeeld voor de vele clubs die daarna zijn ontstaan.

Vanaf het midden van de 19e eeuw werden grote landelijke tentoonstellingen gehouden in Amerika en enkele West-Europese landen waaronder Engeland. In deze landen, maar ook in Nederland ontstonden veel plaatselijke pluimveeclubs voor zowel de commerciële sector als voor de fokkers van echte raskippen. In de laatste decennia van de 19e eeuw werden nationale verenigingen opgericht om de eenheid in de beoordeling van

kippen te bevorderen. Zo werd in 1873 in Amerika de American Poultry Association (APA) opgericht en in 1877 de voorloper van de huidige Engelse Poultry Club of Great Britain. In 1898 werd de aanzet tot de Nederlandse Hoender Club gegeven, die in 1900 werd gesticht. Na verloop van tijd ontwikkelde deze landelijke organisaties een Standard of Perfection (USA), de British Poultry Standards en in Nederland de Pluimveestandaard. Aan de hand van die standaards werden fokdoelen gesteld om op tentoonstellingen kippen op hun kwaliteiten te kunnen beoordelen.

Van tijd tot tijd werden en worden nieuwe rassen officieel erkend en kunnen de standaarden worden aangevuld en gewijzigd.

Rond 1900 was er in Nederland al een aantal grote pluimveeverenigingen actief, zoals:

- Gelderse Pluimveeclub, Arnhem, sinds 1883
- Ornis, Amsterdam, sinds 1883
- Avicultura, 's-Gravenhage, sinds 1886
- Ornithophilia, Utrecht, sinds 1894
- Twentse Pluimvee Club, Enschede, sinds 1895

Daarvan bestaan Ornis, Avicultura en Ornithophilia nog steeds.

● Medailles verkregen bij pluimveetentoonstellingen.
● Medals received at poultry shows.

Associations, clubs, organisations and exhibitions

The outlawing of cockfighting in many countries in the mid-19th century gave rise to poultry shows. Here chickens were judged either on their commercial qualities or according to certain visible and desirable characteristics. This new hobby also placed more emphasis on the appearance and the decorative value of certain less productive breeds of chickens (non-utility). By about the 1970s former utility breeds such as the Rhode Island Red and Leghorns had lost much of their utility production qualities.

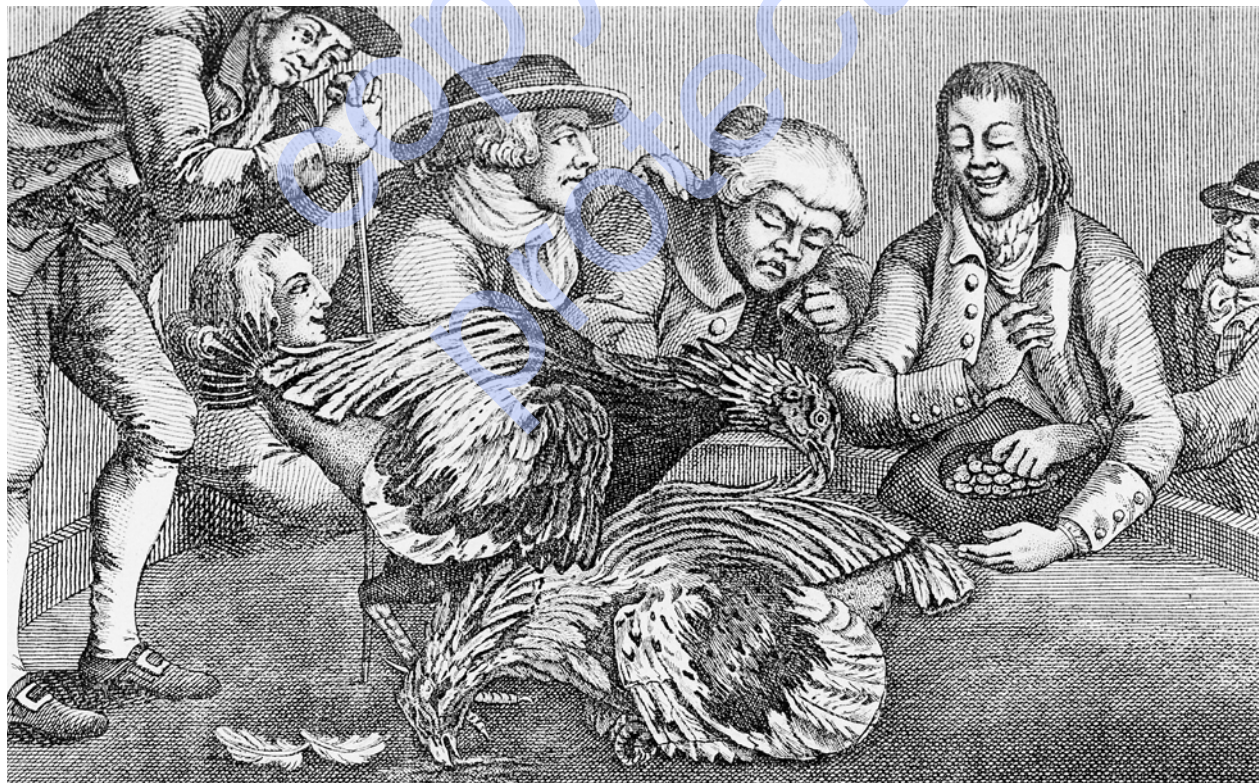
Fortunately, in some countries attention is currently being paid to preventing this. Pure bred chickens for exhibition had lost their utility qualities and therefore some strains disappeared in the UK. One of the oldest poultry clubs involved in showing poultry in the UK is the Sebright Breeders Club. Established in 1812, it set an example for later poultry clubs to follow. From the mid-19th century onwards large nationwide poultry shows were being held in the UK, the USA and some other western European countries. Local poultry clubs both in the commercial sector and for poultry fanciers and amateur breeders took off. In these countries, and also in the Netherlands, national associations were founded in the last decades of the 19th century to promote greater uniformity in

the judging of chickens. The American Poultry Association (APA) was founded in 1873, followed in 1877 by the forerunner of the current Poultry Club of Great Britain. The idea for the *Nederlandse Hoender Club* (Dutch Poultry Club) was mooted in 1898 and the club was established in 1900. After a while the national organisations developed standards laying down the breeding criteria by which the various poultry breeds were to be judged: the Standard of Perfection (USA), the British Poultry Standards (UK), and in the Netherlands, the Poultry Standard. From time to time new breeds or varieties were, and still are, officially recognised, and the official standards can be amended and extended as and when necessary.

By 1900 several major poultry clubs had come into being in the Netherlands, such as:

- Gelderse Pluimvee Club, Arnhem (1883)
- Ornis, Amsterdam (1883)
- Avicultura, The Hague (1886)
- Ornithophilia, Utrecht, (1894)
- Twentse Pluimvee Club, Enschede (1895)

With the exception of the first and last, all these clubs are still in existence.

● Oude gravure van hanengevecht in Frankrijk.
● An old engraving of a cock fight in France.

Sportfokkerij in Nederland

De Nederlandse organisatie voor hobbypluimveehouderij, ook wel sportfokkerij genoemd, heeft in de loop der jaren verschillende namen gekend. Als opvolger van de Nederlandse Bond van Hoender-, Dwerghoender-, Sier- en Watervogelhouders NHDB is ze sinds 2004 als Kleindier Liefhebbers Nederland (KLN) volop actief. De overkoepelende organisatie telt ongeveer achtduizend leden en ruim 350 plaatselijke pluimveeverenigingen, veertig rasverenigingen die samen jaarlijks, elke herfst en winter, in totaal bijna 250 tentoonstellingen houden. Dit zijn gecombineerde tentoonstellingen van pluimvee, konijnen, cavia's, duiven en sier- en watervogels. Kippen nemen daarbij een belangrijke plaats in. Vrij groot zijn de volgende nationale tentoonstellingen:

- Oneto, Enschede, in december
- Gelderlandshow, Wijchen, in december
- Noordshow, Zuidlaren, in januari
- Champion Show, Nieuwegein, in januari

Verder wordt er op dit gebied samengewerkt met de Entente Européenne (de Europese vereniging voor Pluimvee, Duiven, Vogels, Konijnen en Cavia Fokkers), waarbij ongeveer dertig landen zijn aangesloten. Deze organisatie geniet vooral bekendheid door de zeer grote Europese tentoonstellingen en rasebonden shows, die onder haar toezicht worden georganiseerd. Ook speelt zij een belangrijke rol bij de totstandkoming van de Europese Pluimveestandaard.

Sinds 1989 bestaat het Nederlands Pluimveemuseum in Barneveld. Een groot museum, waar u vrijwel alles kunt vinden over de historie van kippen en wat daarmee verder samenhangt.

Naast museum is het ook ontmoetingscentrum op dit gebied, met een heel breed werkterrein. Voor liefhebbers de hemel op aarde, waar je vele interessante uren kunt doorbrengen zonder je een minuut te vervelen.

Naar dit voorbeeld stichtte men in 1994 in de Agricultural Hall of Fame in Bonner Springs, Kansas, USA het USA National Poultry Museum, dat onlangs nog flink werd uitgebreid. Meer dan de moeite waard het eens te bezoeken!

● Aankondingsposter van een kleindiertentoonstelling in 1921.

● Poster advertising of a poultry and rabbit show in 1921.

● *Het Nederlands Pluimveemuseum in Barneveld.*
 ● *The Dutch Poultry Museum, Barneveld, the Netherlands.*

Organisations in the Netherlands

The Dutch coordinating organisation, *Kleindier Liefhebbers Nederland* – the National Dutch Organisation of Small Mammal and Poultry Breeders (KLN), was founded in 2008 out of the merger of *De Nederlandse Konijnenfokkersbond* – the Dutch Rabbit Breeders Association (NKB, 1895) and *De Nederlandse Bond van Hoender, Dwerg-hoender, Sier- en Watervogel-fokkers vereniging* – the Dutch Association of Large and Bantam Fowl, Ornamental and Waterfowl Breeders (NHDB). The KLN has approximately 8,100 members, half of whom keep, breed and show poultry. There are also around 350 local poultry clubs and over 40 special breed clubs in the Netherlands. Every autumn and winter more than 250 poultry shows are held. These shows feature a combination of poultry – including ducks, geese and turkeys – rabbits, pigeons, guinea pigs, and so on, with chickens usually in the majority. The major Dutch poultry shows are as follows:

- Oneto at Enschede in December
- Gelderlandshow at Wijchen in December
- Noordshow at Zuidlaren in January
- Champion Show at Nieuwegein in January

The Dutch clubs work closely with the *Entente Européenne* (the European Association of Poultry, Pigeon, Cage Bird, Rabbit and Cavy Breeders) which has thirty European member countries. This organisation is best known for the major European and Special Breed shows run under their auspices. It also plays an important role in the European Standard for Poultry. The KLN also works closely with the Dutch Working Group for Amateur Poultry and Park Birds Breeders (NWPP) and the Platform for Responsible Pet Ownership (PVH).

Since 1989 the Dutch Poultry Museum at Barneveld has become world famous. It is very large and well equipped, and you can find almost anything about the history of chickens and everything associated with them there. Specimens of all 20 Dutch national poultry breeds are kept there for the public to admire. Besides being a museum it is a meeting place for poultry fanciers, covering a very wide and diverse field. For poultry fanciers it is simply heaven on earth – a place where you can spend many fascinating hours without getting bored for a minute!

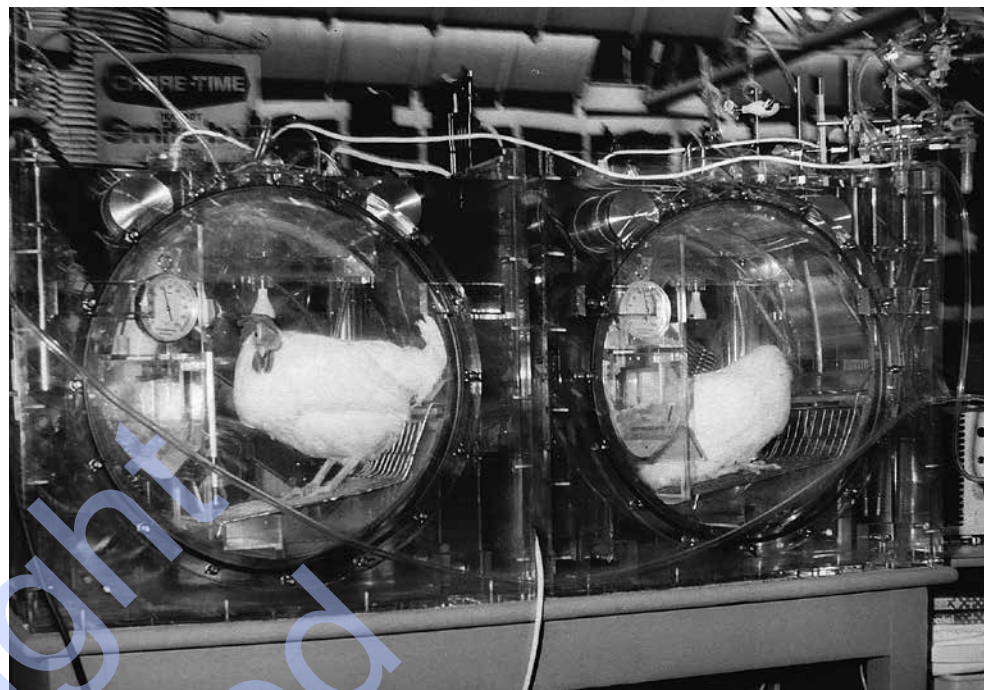
Following this fine Dutch example, the US National Poultry Museum was founded in 1994 at the National Agricultural Hall of Fame in Bonner Springs, Kansas, and has recently been extended. It is well worth a visit.

Scheiding van wegen

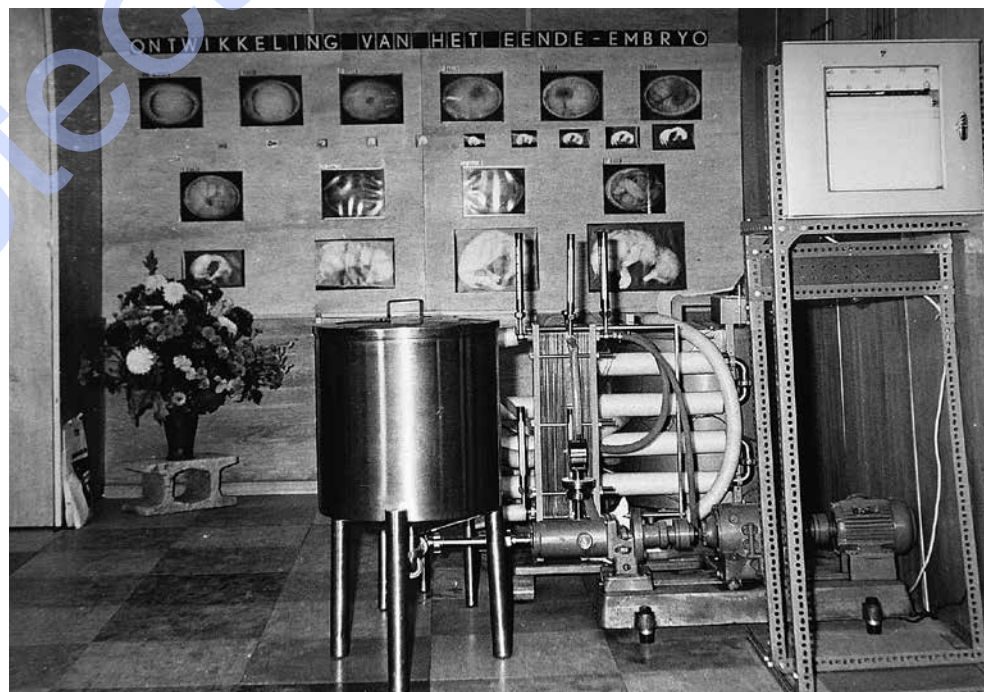
Tot in de jaren zestig van de vorige eeuw gingen sport- en nutfokkerij nog hand in hand. De hobbyfokkerij hield vele lokale tentoonstellingen en met name de grote, bekende landelijke tentoonstelling 'Ornithophilia'. Door de snelle opkomst van de bedrijfspluimveehouderij na de Tweede Wereldoorlog nam het aandeel 'nut' op deze tentoonstelling sterk toe. Tot 1970 organiseerden de sportfokkerij en een commissie, bestaande uit organisaties van de pluimveehouderij, deze tentoonstelling in de Koninklijke Nederlandse Jaarbeurs in Utrecht. Het aantal fokbedrijven voor de nutpluimveehouderij liep sterk terug door de gewijzigde foktechnieken en de komst van de computer. De grootte van de bedrijven nam sterk toe. De automatisering had zijn intrede gedaan en er waren veel toeleverende industrieën op het gebied van broederij, huisvesting, voeding, verwerking, verpakking en ziekten ontstaan. Ook bij varkens was deze intensivering toegenomen, omdat veel toeleverende industriebedrijven met zowel varkens als pluimvee te maken hadden. Denk bijvoorbeeld aan voeding, huisvesting en ziekten. Zo werd de vakbeurs Varuva opgericht. In 1978 werd de naam van deze vakbeurs gewijzigd in VIV (Vakbeurs voor de Intensieve Veehouderij). De VIV bloeit op dit moment als nooit tevoren en er zijn naast de VIV Europe beurs in Utrecht vakbeurzen over de hele wereld: VIV Asia in Bangkok, VIV China in Beijing, VIV Russia in Moscow, VIV Turkey in Istanbul en VIV India in Bangalore.

Vanaf 1970 zijn de sportfokkerij en de bedrijfspluimveehouderij elk hun eigen weg gegaan en raken steeds meer van elkaar verwijderd. Hoe kunnen we deze relatie weer herstellen? Er zijn immers duidelijke raakvlakken op het gebied van fokkerij, voeding, huisvesting en ziekten. Via de Food and Agricultural Organization van de Verenigde Naties, de FAO, wordt er het nodige werk verzet om de genetische eigenschappen van onze oude pluimveerassen te behouden, onder andere door hanensperma in te vriezen en in bewaring te houden. Op die manier gaan mogelijk nuttige eigenschappen niet verloren en kunnen desgewenst weer uit de kast gehaald worden. Ook heeft de Vakgroep Fokkerij van de Wageningen Universiteit WUR genetische eigenschappen van de Nederlandse rassen vastgelegd.

Het voer bij de sportfokkerij en de mensen die pluimvee voor de liefhebberij hebben, is afkomstig van dezelfde veevoederfabrieken. Hier liggen dus mogelijkheden om beide werelden dicht bij elkaar te brengen. Daarnaast wordt er bij huisvesting en ziekten soms ook gebruikgemaakt van dezelfde producten; denk bijvoorbeeld aan de vaccins. Men zou de afbeeldingen van onze mooie kippenrassen via deze wegen bij de pluimveehouder onder ogen kunnen brengen. De pluimveehouderij- en sportfokkerijbladen in Nederland (Poultry International, World Poultry, Kleindier Magazine en de vele overige bladen wereldwijd) zouden hier veel mooi werk kunnen doen.

● Wetenschappelijk onderzoek heeft mede bijgedragen tot de hoge productie van de huidige commerciële rassen. ● Scientific research contributed to the highly productive commercial breeds we know today.

● Stand van 'Het Spelderholt' op Ornithophilia, oktober 1965.
● The Spelderholt Institute booth at Ornithophilia, October 1965.

- *Tegenwoordig worden er honderden kippen getoond en gekeurd op een kleindiertentoonstelling.*
- *Nowadays hundreds of chicken are shown and judged at a poultry fanciers show.*

Parting of the ways

Until the 1960s poultry fancying and commercial poultry breeding went hand in hand. The hobby of breeding for show gave rise to many local exhibitions and, most notably, the major Dutch national exhibition, Ornithophilia. With the rapid rise of the poultry industry after the war, the proportion of utility breeds at this exhibition increased significantly. Until 1970 Ornithophilia was organised by poultry fanciers along with a committee of poultry farming organisations and was held at the Royal Dutch Jaarbeurs in Utrecht.

The number of breeding companies in the poultry industry fell sharply as new, improved breeding techniques were introduced. With the advent of the computer age, the size of these companies grew exponentially. Automation had gained a foothold, and a whole new range of industries arose supplying incubators, housing, feed, processing, packaging and disease-related equipment. The intensification of pig farming brought about a further increase in the size of the supply and manufacturing sectors, and with so many businesses involved in feed, housing and diseases of both pigs and poultry, an exhibition by the name of Varuva was established. In 1978 the name of this exhibition was changed to VIV (trade fair for intensive livestock farming). VIV grew and is still growing rapidly, and now encompasses VIV Europe in Utrecht, VIV Asia in Bangkok, VIV China in Beijing, VIV Russia in Moscow, VIV Turkey in Istanbul, and VIV India in Bangalore.

During the 1970s poultry fancier clubs and the commercial poultry industry started going their own separate ways and are now, sadly, two completely different entities. The question now arises as to how the two sides can be brought back together. There is clear overlap in the areas of breeding, feeding, housing and disease. Some important work is being carried out by the FAO to preserve the genetic characteristics of our older breeds of poultry, for example by freezing sperm from cockerels, in order to prevent the loss of potentially useful traits which can be used again if desired. The genetic characteristics of Dutch breeds are being recorded by the Department of Breeding at Wageningen UR. The feed used by poultry fanciers, amateur breeders and industrial owners is often produced by the same feed mills. This creates an opportunity to bring the poultry enthusiasts and farmers closer together. Poultry housing, disease control methods and other poultry products and advice are also often used by both sectors. So it should be possible to bring pictures or books on our beautiful chicken breeds to the attention of our poultry farmers. A lot could be done by magazines like *Poultry International* and *World Poultry* to encourage this.

Kippen

geschiedenis, kunst, rassen

De kip is vrijwel zeker de meest verspreide vogelsoort ter wereld. Kippen zijn van groot belang voor de wereldvoedselvoorziening, maar ook voor gewone kippenliefhebbers. De pluimvee-industrie en alles wat daarmee samenhangt, neemt in onze samenleving een steeds belangrijker plaats in. Liefhebbers van kippen houden voornamelijk raskippen in een groot scala aan variëteiten. Daarmee houden zij een levend cultureel erfgoed in stand en beschermen zij de belangrijke genetische eigenschappen.

In dit boek vindt u de geschiedenis van kippen in woord en beeld. Oude, historische en soms heel bijzondere afbeeldingen gaan bijna 4.000 jaar terug en laten op allerlei manieren, zoals door kunst en archeologie, zien dat kippen al vele eeuwen als zeer nuttige landbouwhuisdieren worden gehouden. Daarnaast vindt u de wereldwijd meest populaire en de typisch Nederlandse pluimveerassen beschreven en afgebeeld; hun geschiedenis, verschijningsvormen, productie van vlees en eieren, én andere, ook nu nog nuttige, eigenschappen. Bovendien is het boek aangevuld met een uitgebreide verklarende woordenlijst om de veelgebruikte kippentermen te verduidelijken.

Kortom, een zeer interessant, boeiend en fraai, soms uniek geïllustreerd standaardwerk over kippen.

Warm aanbevolen voor iedereen die (iets met) kippen heeft!

Chickens

history, art, breeds

Chickens are one of the most widespread birds on earth. They are of great importance to the world's food supply, but also to ordinary poultry fanciers. The poultry industry, and everything related to it, is playing an increasingly important role in our society. Poultry fanciers mainly keep purebreds in a wide range of breeds and varieties. In doing so they are preserving a living cultural heritage and protecting chickens' important genetic traits.

This book presents the history of chickens in words and pictures. Old, historical and sometimes very special images from archaeology, art, architecture and religion dating back almost 4000 years show the evolution of chickens throughout the ages and their importance as farm animals. There are also descriptions and depictions of the most important poultry breeds worldwide and the most popular and typical Dutch breeds, along with their history, production of meat and eggs and other useful characteristics. In addition, the book contains a detailed glossary explaining commonly used poultry terminology.

In short, a highly interesting, fascinating and wonderfully, if not uniquely, illustrated reference work on chickens.

Highly recommended for everybody who loves chickens!

ROODBONT
| AGRICULTURAL PUBLISHERS

www.roodbont.com

ISBN 978-90-8740-162-7

9 789087 401627 >